

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2024-2-024

Karar Sayısı : 25-01/11-8

Karar Tarihi : 09.01.2025

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK,
Rıdvan DURAN

B. RAPORTÖRLER : Ebrar KOCAMAN, Merve GÖZÜKATI KOLDEMİR, Ömer VATANSEVER, Berin GEZER ACAR

C. İLGİLİ TARAF : - Unmaş Unlu Mamuller Sanayi ve Ticaret AŞ
Yukarı Dudullu Mahallesi Organize Sanayi Bölgesi 2. Cadde
No:25 Ümraniye/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 04.04.2024 tarihli ve 24-16/371-M sayılı kararıyla yürütülen önaraştırma kapsamında, 26.11.2024 tarihinde Unmaş Unlu Mamuller Sanayi ve Ticaret AŞ'de yapılan yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulu (Kurul)'nun 04.04.2024 tarihli ve 24-16/371-M sayılı kararı ile Unmaş Unlu Mamuller Sanayi ve Ticaret AŞ (UNMAŞ)'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 4. ve 6. maddelerini ihlal ettiği iddiası ile ilgili olarak aynı Kanun'un 40. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (3) Söz konusu önaraştırma kapsamında 26.11.2024 tarihinde görevli meslek personeli tarafından UNMAŞ'ın merkezinde yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Anılan önaraştırma kapsamında yapılan yerinde inceleme sırasında UNMAŞ çalışanları tarafından e-posta hesaplarından bazı verilerin silindiğine işaret eden birtakım bulgulara ulaşılmıştır. Bu kapsamda, yerinde inceleme sürecine ilişkin bilgilere, UNMAŞ tarafından Rekabet Kurumu (Kurum)'na gönderilen ve verilerin silinmesine yönelik açıklamaları içeren yazıya ve konu ile ilgili değerlendirmelere ilişkin 03.01.2025 tarih ve 2024-2-024/BN-01 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda, UNMAŞ'ın yerinde incelemeyi engellediği/zorlaştırdığı, bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında idari para cezası uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Yaşanan Gelişmelerin Özeti

- (5) UNMAŞ'ta yerinde inceleme gerçekleştirmek amacıyla, yerinde inceleme ekibi tarafından, 26.11.2024 tarihinde Yukarı Dudullu Mahallesi Organize Sanayi Bölgesi 2. Cadde No:25 Ümraniye/İstanbul adresinde bulunan teşebbüs binasına saat 10.00'da giriş yapılmıştır. Akabinde saat 10.08'de şirket yetkililerine yetki belgeleri ile Kurum kimlik kartları ibraz edilmiş; inceleme usulü hakkında detaylı bilgilendirme yapılmış; yerinde incelemenin planlanabilmesi için teşebbüs yetkililerinden teşebbüse ait organizasyon şeması talep edilmiş ve teşebbüs yetkililerine yerinde incelemenin başladığı, yerinde inceleme tamamlanana kadar bilgisayarlardan, elektronik

postalarından ve sair veri depolama cihazlarından herhangi bir suretle e-posta ya da belge silinmemesi; aksi takdirde bu durumun tespit edilebileceği ve silinen içerikten bağımsız olarak bu eylemin yerinde incelemenin engellenmesi veya zorlaştırılması olarak değerlendirilebileceği konusunda bilgi verilmiştir. Teşebbüs yetkilileri tarafından organizasyon şeması sunulduktan sonra inceleme yapılması öngörülen UNMAŞ çalışanları görevli meslek personeli tarafından tespit edilmiştir.

- (6) İşbu tespitler neticesinde inceleme yapılmasına karar verilen; UNMAŞ Yönetim Kurulu Başkanı (.....)'nın, UNMAŞ CEO Vekili (.....)'nın, UNMAŞ CEO Vekili (.....)'un, UNMAŞ Ulusal Zincir Kanalı Satış Müdürü (.....)'ın, UNMAŞ Askeri Birlikler ve Kamu Kurumları Kanalı Satış Müdürü (.....)'ın, UNMAŞ Peşin Kanal Satış Müdürü (.....)'ın, UNMAŞ Ulusal Zincir Satış Müdürü (.....)'un, UNMAŞ Lokal Mağazalar Ticaret Yönetmeni (.....)'ın, UNMAŞ B2B Satış Müdürü (.....)'un, UNMAŞ B2B Satış Yöneticisi (.....)'un, UNMAŞ Türkiye Vadeli Satış Direktörü (.....)'ın, UNMAŞ B2B Satış Yetkilisi (.....)'ın, UNMAŞ Güney Marmara Bölge Satış Müdürü (.....)'ın, UNMAŞ B2B Satış Yetkilisi (.....)'un, UNMAŞ Batı Bölgeleri Satış Müdürü (.....)'ın ve UNMAŞ İç Anadolu Bölge Müdürü (.....)'ın bilgisayarlarında, e-posta hesaplarında ve mobil cihazlarında; ek olarak, 24.10.2024 tarihinde şirketten ayrıldığı bildirilen UNMAŞ Eski Ticari Direktörü (.....)'ın ve yine 26.08.2024 tarihinde şirketten ayrıldığı bildirilen UNMAŞ Eski B2B Satış Sorumlusu (.....)'nin e-posta hesaplarında yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir.
- (7) Yerinde inceleme esnasında; UNMAŞ Ulusal Zincir Kanalı Satış Müdürü (.....) tarafından kullanılan bilgisayarda inceleme yapılırken saat 10.02-10.39 aralığında 31 adet e-postanın, UNMAŞ İç Anadolu Bölge Müdürü (.....) tarafından kullanılan bilgisayarda inceleme yapılırken saat 10.20-10.59 aralığında beş adet e-postanın, UNMAŞ Güney Marmara Bölge Satış Müdürü (.....) tarafından kullanılan bilgisayarda inceleme yapılırken saat 10.49'da bir adet e-postanın, UNMAŞ Türkiye Vadeli Satış Direktörü (.....) tarafından kullanılan bilgisayarda inceleme yapılırken saat 12.57'de bir adet e-postanın ve UNMAŞ Askeri Birlikler ve Kamu Kurumları Kanalı Satış Müdürü (.....) tarafından kullanılan bilgisayarda inceleme yapılırken saat 11.54'te bir adet e-postanın silindiği tespit edilmiş ve ilgili silme işlemlerine ait ekran görüntüleri alınmıştır.
- (8) UNMAŞ tarafından, söz konusu silme işlemlerine yönelik açıklamaları içeren bir yazı 04.12.2024 tarih ve 59738 sayılı Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. UNMAŞ tarafından gönderilen yazıda;
- E-posta alan kapasitesinin sınırlı olması nedeniyle, e-posta yönetimini kolaylaştırmak ve sistem verimliliğini artırmak amacıyla UNMAŞ çalışanlarının e-posta arşivleme sistemini kullandıkları,
 - Yerinde inceleme sırasında, UNMAŞ çalışanları tarafından bazı e-posta verilerinin "arşivleme" amacıyla arşiv klasörlerine taşındığı ve ardından bu e-postaların Kurum yetkilileri tarafından kolaylıkla bulunabilmesi için yeniden gelen kutusuna alındığı, bu işlem sırasında, Microsoft Outlook programının teknik özelliği nedeniyle, "*Silinmiş Öğeler (Deleted Items)*" klasöründe arşivlenen e-postaların bir kopyasının otomatik olarak oluşturulduğu,
 - "*Silinmiş Öğeleri Kurtar*" dizininde yer alan yazışmaların bazılarının "*geri çekme (recall)*" eylemine ilişkin olduğu, alınan geri çekme e-postalarının herkeste ortak olan "*Türkiye Rut Bazlı Stok Raporu*" konulu e-posta olduğu, *recall* olarak gönderilen e-postaların, doğrudan alıcının silinmiş öğelerine gönderildiği, bu nedenle geri çekilen e-postalarda manuel bir silme işleminin gerçekleşmediği, geri çekilen e-postaların sistem tarafından otomatik olarak "*Silinmiş Öğeler*" klasöründe yedeklendiği,

- İlgili e-postanın "*Gelen Kutusu*"nda da bulunması nedeniyle söz konusu verilerin tamamının zaten incelenemediği ve bunlar arasından alınan hiçbir belgenin olmadığı, bu hususun da söz konusu yazışmaların tamamıyla inceleme konusundan bağımsız olduğunu gösterdiği

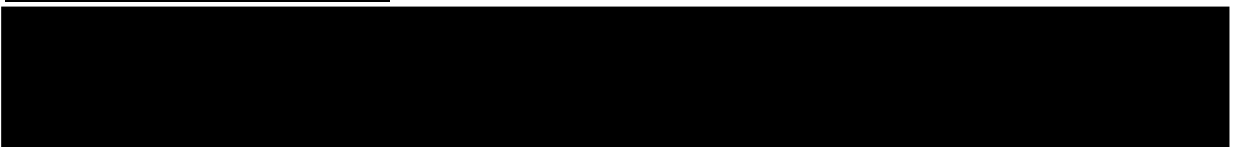
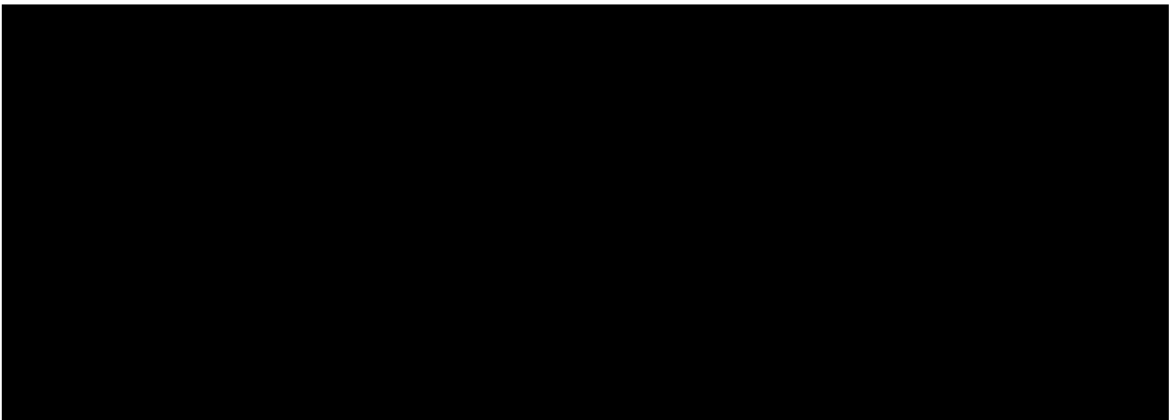
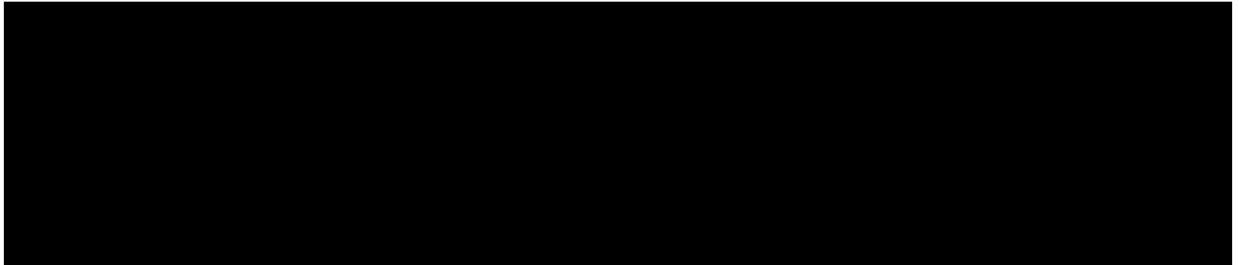
hususları belirtilmiştir.

(9) Ayrıca, UNMAŞ tarafından gönderilen yazının ekinde yer verilen "*Uzman Görüşü İnceleme Raporu*"nda;

- E-postaların sürükle-bırak yöntemiyle yerel arşive taşınmasının hemen akabinde istemci tarafından "*Gelen Kutusu*"ndan silme işleminin gerçekleştiği, sadece arşivleme yapıldığında dahi log kayıtlarında (*SoftDelete*) silme kaydının üretildiği ve bu e-postaların herhangi bir kullanıcı müdahalesi olmaksızın "*Silinmiş Öğeleri Kurtar*" dizinine taşındığının tespit edildiği,
- Microsoft Türkiye Ofisi ile kurulan iletişimde, bu davranışın Outlook istemcilerinin çalışma mantığı gereği normal bir durum olduğunun teyit edildiği,
- Bazı e-postaların "*geri çekme*" işlemi sonucunda e-posta istemcisi tarafından otomatik olarak silinmiş olduğunun görüldüğü,
- Beş çalışan arasından UNMAŞ Askeri Birlikler ve Kamu Kurumları Kanalı Satış Müdürü (.....) tarafından kullanılan bilgisayara mahsus olmak üzere yüklü olduğu tespit edilen "*Ekransystem*" yazılımı kayıtları incelendiğinde, silinmiş gibi görünen bir e-postanın, anahtar kelime araması esnasında (Outlook arşivleme kısayolu görevi de gören) "*geri (backspace)*" tuşuna basılması sebebiyle aslında arşivlenmesine rağmen silinmiş gibi görüldüğünün tespit edildiği

hususları ifade edilmiştir.

(10)



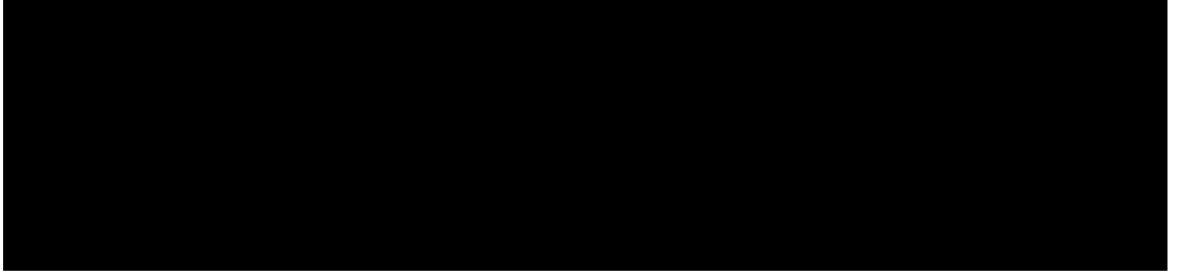
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]



G.2. Değerlendirme

- (11) 4054 sayılı Kanun'un "Yerinde İnceleme" başlıklı 15. maddesi;
"Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:
(Değişik: 16.06.2020-7246/4. Md.) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,
Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir,
Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir.
İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idarî para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundurlar.
(Ek: 01.08.2003-4971/25. Md.) İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür. Yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda sulh ceza hakimi kararı ile yerinde inceleme yapılır."

şeklinde düzenlenmiştir.

- (12) Aynı Kanun'un "İdari Para Cezası" başlıklı 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; *"yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması"*, teşebbüslere idari para cezası verilmesini gerektiren hallerden biri olarak sayılmıştır. Söz konusu hükme göre Kurul, incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması halinde, teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerine gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında idari para cezası verir.
- (13) Yukarıda yer verilen açıklamalar değerlendirildiğinde; inceleme süreci içerisinde 36 adet e-postanın "*SoftDelete*" işlemiyle "*Sunucudan Silinmiş Öğeleri Kurtar*" alanına taşındığı anlaşılmaktadır. Ancak teşebbüs tarafından arşivleme işleminin "*SoftDelete*" olarak log kayıtlarına yansıdığına ilişkin yapılan test sonuçlarına yer verilmiştir. Dolayısıyla söz konusu e-postaların "*Arşivleme*" yöntemiyle mi yoksa "*Kalıcı Olarak Sil*" yöntemiyle mi sunucudan sildiklerini destekleyen kayıtlar bulunmamaktadır. Zira kullanıcıların e-postaları arşivlemiş olsalar dahi yerel bilgisayar üzerinde arşivlenen e-postaların, mail sunucusu tarafında silme işlemi olarak değerlendirildiği anlaşılmıştır.
- (14) İlaveten "*Geri Çekme*" işlemiyle "*Sunucudan Silinmiş Öğeleri Kurtar*" alanına taşınan e-postalar açısından alıcı tarafından e-postalara bir müdahale olmadığı için bu işlemler kullanıcı tarafından gerçekleştirilen bir silme işlemi olarak değerlendirilmemekte ve "*Geri Çekme*" işlemi sonrasında Outlook uygulaması tarafından yapılan bir işlem olarak bilinmektedir. "*Sunucudan Silinmiş Öğeleri Kurtar*" alanında "*Geri Çekme*" yöntemiyle buraya taşındığı görülen e-postalar için ise yerinde inceleme tutanağında silinme tespiti yapıldığına ilişkin ifade yer almamaktadır.

- (15) Ayrıca Outlook uygulamasında belirli tuş kombinasyonlarıyla arşivleme de dahil olmak üzere bazı fonksiyonları yerine getirmek için kısayollar atanmanın mümkün olduğu anlaşılmaktadır. Bu bağlamda kullanıcı tarafından tuş kombinasyonlarının özelleştirilmesine imkân bulunmakta ve teşebbüsce açıklandığı şekilde “*backspace*” tuşuna arşivleme kısayolu olarak fonksiyon atanmış olması durumunda yerinde inceleme sırasında yapılan anahtar kelime araması esnasında e-postanın arşive taşınmış olabileceği görülmektedir.
- (16) Tüm bu hususlar dikkate alındığında yerinde incelemenin UNMAŞ tarafından engellendiğine/zorlaştırıldığına ilişkin yeterli bulgulara ulaşılamadığı, dolayısıyla adı geçen teşebbüse idari para cezası verilmesine yer olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Rekabet Kurulunun 04.04.2024 tarih ve 24-16/371-M sayılı kararıyla yürütülen önaraştırma kapsamında, 26.11.2024 tarihinde gerçekleştirilen yerinde incelemenin Unlu Mamuller Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından engellenmediğine ya da zorlaştırılmadığına dolayısıyla adı geçen teşebbüse idari para cezası verilmesine yer olmadığına gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Rekabet Kurulunun 09.01.2025 Tarih ve 25-01/11-8 Sayılı Kararına

Karşı Oy Gerekçesi

Rekabet Kurulunun 04.04.2024 tarihli ve 24-16/371-M sayılı kararıyla yürütülen önaraştırma kapsamında 26.11.2024 tarihinde Unmaş Unlu Mamuller Sanayi ve Ticaret AŞ'de (UNMAŞ) gerçekleştirilen yerinde incelemenin engellenmediğine ya da zorlaştırılmadığına, dolayısıyla adı geçen teşebbüse idari para cezası verilmesine yer olmadığına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir. Aşağıda belirttiğimiz nedenlerle Kurulun çoğunluk kararına iştirak etmemiz mümkün olmamıştır.

Yerinde incelemeyi gerçekleştirmek üzere görevlendirilen meslek personelinin 26.11.2024 tarihinde, saat 10.00'da UNMAŞ'ın adresine intikal ettiği, 10.08'de teşebbüs yetkililerine yerinde incelemenin başladığı, yerinde inceleme tamamlanana kadar bilgisayarlardan, elektronik postalardan ve sair depolama cihazlarından herhangi bir suretle e-posta ya da belge silinmemesi, aksi takdirde bu eylemin yerinde incelemenin engellenmesi veya zorlaştırılması olarak değerlendirilebileceği hususunda bilgi verildiği, yerinde incelemeyi takiben meslek personeli ve teşebbüs yetkilisi arasında imzalanan "Yerinde İnceleme ve Bilgi İsteme Tutanağı"ndan anlaşılmaktadır. Meslek personeli tarafından yapılan uyarıya rağmen UNMAŞ yetkilisi beş kişinin e-posta hesaplarında çeşitli sayılarda e-posta sildiği ve söz konusu silme işleminin yerinde inceleme başladıktan sonra gerçekleştirildiği meslek personeli tarafından alınan ekran görüntülerinden tespit edilmektedir. Bunun yanında UNMAŞ çalışanları arasında kurulan bir WhatsApp grubunda gerçekleşen sohbete ilişkin iletinin yerinde inceleme başladıktan sonra silindiği ve yine silme eyleminin inceleme başladıktan sonra gerçekleştiği tespit edilmektedir.

Kurul'un¹ ve idari yargı mercilerinin² kararlarına konu olmuş benzer olaylarda, istikrarlı bir şekilde, teşebbüslere ait e-postaların ve mobil cihazlarda bulunan verilerin teşebbüs çalışanlarınca silindiği ve bu durumun Kurul tarafından tespit edildiği hallerde, silinen verilerin içeriğine ve geri getirilmiş olup olmamasına bakılmaksızın, sözkonusu eylemin delil karartmaya yönelik bir eylem olduğu, incelemede bulunan meslek personelinin

¹ Kurulun 20.05.2021 tarihli ve 21-26/32-152 sayılı; 12.08.2021 tarihli ve 21-38/544-265 sayılı; 02.03.2023 tarihli ve 23-12/180-56 sayılı kararları

² Ankara 18. İdare Mahkemesinin 2022/318 E., 2022/3134 K. sayılı kararı, Ankara 11. İdare Mahkemesinin 2023/1037 E., 2023/1963 K. sayılı kararı

olası delillere erişiminin zorlaştırılması olarak anlaşıldığı, yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması olarak değerlendirildiği görülmektedir.

Somut olay bakımından yerinde inceleme başladıktan sonra bazı UNMAŞ çalışanları tarafından e-postaların ve WhatsApp iletisinin silinmesi suretiyle yerinde incelemenin engellendiği ve bu davranışın delil karartmaya yönelik eylem olarak nitelendirilmesi gerektiği ve dolayısıyla UNMAŞ'ın 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca idari para cezası ile tecziye edilmesi gerektiği kanaatiyle Kurul'un çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Şükran KODALAK
Kurul Üyesi

Ayşe ERGEZEN
Kurul Üyesi

09.01.2025 Tarih ve 25-01/11-8 Sayılı Kurul Kararına İlişkin Karşı Görüş

Rekabet Kurulunun 04.04.2024 tarihli ve 24-16/371-M sayılı kararıyla yürütülen önaraştırma kapsamında, 26.11.2024 tarihinde Unmaş Unlu Mamuller Sanayi ve Ticaret AŞ (UNMAŞ)'de yapılan yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması iddiası Kurulun 09.01.2025 tarih ve 25-01/11-8 sayılı toplantısında görüşülerek, yerinde incelemenin UNMAŞ tarafından engellenmediğine ya da zorlaştırılmadığına karar verilmiştir. Aşağıda yer verilen açıklama ve gerekçelerle söz konusu sonuca katılmam mümkün olmamıştır.

Yerinde inceleme yapılmak üzere inceleme heyeti UNMAŞ'a saat 10.00'da giriş yapılmış, saat 10.08'de şirket yetkilileri ile görüşülerek yerinde inceleme tamamlanana kadar bilgisayarlardan, elektronik postalardan ve sair veri depolama cihazlarından herhangi bir suretle e-posta ya da belge silinmemesi; aksi takdirde bu durumun tespit edilebileceği ve silinen içerikten bağımsız olarak bu eylemin yerinde incelemenin engellenmesi veya zorlaştırılması olarak değerlendirilebileceği konusunda teşebbüse bilgi verilmiştir.

Buna rağmen yerinde inceleme esnasında;

- UNMAŞ Ulusal Zincir Kanalı Satış Müdürü : (.....) tarafından kullanılan bilgisayarda inceleme yapılırken saat 10.02-10.39 aralığında 31 adet e-postanın,
- UNMAŞ İç Anadolu Bölge Müdürü (.....) tarafından kullanılan bilgisayarda inceleme yapılırken saat 10.20-10.59 aralığında beş adet e-postanın,
- UNMAŞ Güney Marmara Bölge Satış Müdürü (.....) tarafından kullanılan bilgisayarda inceleme yapılırken saat 10.49'da bir adet e-postanın,
- UNMAŞ Türkiye Vadeli Satış Direktörü (.....) tarafından kullanılan bilgisayarda inceleme yapılırken saat 12.57'de bir adet e-postanın,
- UNMAŞ Askeri Birlikler ve Kamu Kurumları Kanalı Satış Müdürü (.....) tarafından kullanılan bilgisayarda inceleme yapılırken saat 11.54'te bir adet e-postanın

silindiği tespit edilmiş ve ilgili silme işlemlerine ait ekran görüntüleri alınmıştır.

Ayrıca UNMAŞ CEO Vekili (.....) tarafından kullanılan mobil cihazda yer alan "Doygun Asya Sıcak Satış" adlı WhatsApp grubunda, inceleme günü saat

11:57'de +90 (531) (.....) numaralı hattın sahibi tarafından gönderilen iletinin "Herkesten Sil" seçeneği ile silindiği ve silme eyleminin inceleme başladıktan sonra gerçekleştiğinin tespit edildiği dosya münderecatından anlaşılmaktadır.

Söz konusu silme işlemine yönelik olarak UNMAŞ tarafından Kararda yer aldığı üzere birtakım açıklamalarda bulunulmuştur. İlgili açıklamalara ve silme eylemine ilişkin olarak UNMAŞ'ta gerçekleştirilen yerinde incelemeyi takiben Bilişim Teknolojileri Dairesi Başkanlığından görüş alınmıştır. Bilişim Teknolojileri Dairesi Başkanlığı konuyla ilgili görüşünde aşağıda yer alan hususları ifade etmiştir:

- *Son kullanıcılar tarafından Outlook uygulamasında "Kalıcı Olarak Sil" yöntemiyle gerçekleştirilen silme işlemleri sonucunda ilgili e-postalar, "Sunucudan Silinmiş Öğeleri Kurtar" alanına taşınmaktadır. Varsayılan olarak 14 gün süreyle mail sunucusunda tutulmakta ve istenildiği takdirde kurtarılabilir kişinin e-posta hesabına yüklenebilmektedir. Bu yapılan silme işlemleri mail sunucusunun log kayıtlarında "SoftDelete¹" olarak yer almaktadır. Kullanıcılar tarafından gerçekleştirilen "Arşivleme" işlemlerinde ise; Outlook uygulamasının kullanıldığı yerel bilgisayar üzerinde depolanmak üzere belirtilen bir klasör dizininde yer alan ".pst" uzantılı Outlook veri dosyaları kullanılmaktadır. Kullanıcılar tarafından istenilen e-postalar arşivleme işlemiyle, bu dosyalara taşınmaktadır. Arşivlenen e-postalar, mail sunucusu üzerinden silinerek yalnızca işlem yapılan yerel bilgisayar üzerindeki arşivleme klasörleri üzerinden erişilebilir duruma gelmektedir. **Yani ilgili kişinin mail hesabına tarayıcılar üzerinden veya farklı bir mail istemcisi üzerinden erişim sağlandığı takdirde, söz konusu e-postalar yerelde arşivlenerek sunucudan silindiği için bu e-postalara erişim sağlanamamaktadır. Gerçekleştirilen bu işlemler mail sunucusunun log kayıtlarında "SoftDelete" olarak yer almaktadır.***
- *Diğer bir husus olarak kullanıcı tarafından gönderilen bir e-posta için "Geri Çekme" özelliği kullanıldığında varsayılan olarak ilgili e-posta alıcı tarafından açılmadan önce geri çekilebilmektedir. Bu işlem gerçekleştirildiği takdirde alıcının gelen kutusundan e-posta silinerek "Sunucudan Silinmiş Öğeleri Kurtar" alanına taşınmaktadır. Kurtarılabılır Öğeler alanı kontrol edildiğinde, bu işleme ilişkin 2 ayrı kayıt oluşmakta ve eş zamanlı oluşan bu kayıtlardan bir tanesinde*

¹ SoftDelete işleminde kullanıcı e-posta hesabı üzerinden e-postalar silinmekte ve kurtarılabılır öğeler alanına taşınmaktadır. Silinen öğeler, bu aşamada kullanıcı tarafından kurtarılabilir yeniden e-posta hesabı üzerine yüklenebilmektedir.

ilgili e-postanın başında "Geri Çekme" işlemiyle birlikte buraya taşındığına ilişkin ibare yer almaktadır.

- Outlook uygulamasında belirli tuş kombinasyonlarıyla arşivleme de dahil olmak üzere bazı fonksiyonları yerine getirmek için kısayollar atamak mümkündür. Kullanıcı tarafından tuş kombinasyonları özelleştirilerek kullanılabilir.
- Verilen bilgiler doğrultusunda yerinde incelemede elde edilen belgeler değerlendirildiğinde; inceleme süreci içerisinde UNMAŞ Ulusal Zincir Kanalı Satış Müdürü (.....) tarafından 31 adet e-postanın, UNMAŞ İç Anadolu Bölge Müdürü (.....) tarafından 3 adet e-postanın, UNMAŞ Güney Marmara Bölge Satış Müdürü (.....) tarafından 1 adet e-postanın ve UNMAŞ Türkiye Vadeli Satış Direktörü (.....) tarafından 1 adet e-postanın **"SoftDelete" işlemiyle "Sunucudan Silinmiş Öğeleri Kurtar" alanına taşındığı anlaşılmaktadır.** Ancak teşebbüs tarafından yazı ekinde sunulan dokümanlar incelendiğinde arşivleme işleminin SoftDelete olarak loglara yansdığına ilişkin yapılan test sonuçlarına yer verilmekle birlikte **söz konusu kişilerin "Arşivleme" yöntemiyle mi yoksa "Kalıcı Olarak Sil" yöntemiyle mi bu e-postaları sunucudan sildiklerini destekleyen kayıtlar bulunmamaktadır. Kullanıcılar e-postaları arşivlemiş olsalar dahi yerel bilgisayar üzerinde arşivlenen e-postalar, mail sunucusu tarafında silme işlemi olarak değerlendirilmektedir.**
- "Geri Çekme" işlemiyle "Sunucudan Silinmiş Öğeleri Kurtar" alanına taşınan e-postalar için yapılan değerlendirmede; alıcı tarafından e-postalara bir müdahale olmadığı için bu işlemler kullanıcı tarafından gerçekleştirilen bir silme işlemi olarak değerlendirilmemekte ve "Geri Çekme" işlemi sonrasında Outlook uygulaması tarafından yapılan bir işlem olarak bilinmektedir. Belgeler incelendiğinde tutanağa işlenen kayıtlar içerisinde yer alan UNMAŞ İç Anadolu Bölge Müdürü (.....) 'ın e-posta hesabında "Sunucudan Silinmiş Öğeleri Kurtar" alanında görülen 5 e-posta kaydından 2 tanesi, "Geri Çekme" yöntemiyle buraya taşınan bir e-postaya ait olduğu görülmektedir. Ancak geri kalan 3 e-postanın ise "SoftDelete" işlemiyle "Sunucudan Silinmiş Öğeleri Kurtar" alanına taşındığı anlaşılmaktadır. Ayrıca teşebbüsün sunmuş olduğu belgeler içerisinde değerlendirmesi yapılan UNMAŞ Güney Marmara Bölge Satış Müdürü (.....) ve UNMAŞ Türkiye Vadeli Satış Direktörü (.....) 'ın "Sunucudan Silinmiş Öğeleri Kurtar" alanında "Geri Çekme"

yöntemiyle buraya taşındığı görülen e-postalar için yerinde inceleme tutanağında silinme tespiti yapıldığına ilişkin ifade yer almamaktadır.

- UNMAŞ Askeri Birlikler ve Kamu Kurumları Kanalı Satış Müdürü (.....) tarafından inceleme süreci içerisinde 1 adet e-postanın "Sunucudan Silinmiş Öğeleri Kurtar" alanına taşınmasına ilişkin teşebbüs tarafından sunulan belgeler değerlendirildiğinde ise; "backspace" tuşuna arşivleme kısayolu olarak fonksiyon atanmış olması önkoşuluyla, yerinde inceleme sırasında yapılan anahtar kelime araması esnasında söz konusu e-postanın arşive taşınmış olabileceği değerlendirilmektedir."

Yerleşik içtihat haline gelmiş çok sayıda Kurul ve idari yargı kararlarından da görüleceği üzere², yerinde inceleme başladıktan sonra klasör, e-posta, mesaj gibi verilerin silinmesi delil karartmaya yönelik eylem olarak nitelendirilmekte ve bu eylem neticesinde incelemede görevli meslek personelinin olası delillere erişiminin zorlaştırılması olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır.

Bütün bu bilgiler ışığında;

- Yerinde inceleme başladıktan sonra bazı UNMAŞ çalışanları³ tarafından e-postaların ve WhatsApp iletisinin silinmesi suretiyle yerinde incelemenin engellendiği/zorlaştırıldığı ve bu davranışın delil karartmaya yönelik eylem olarak nitelendirilmesi gerektiği,
- Silinen e-postalar "Silinmiş Öğeleri Kurtar" yöntemiyle geri getirilmiş olmasına rağmen söz konusu geri getirme işleminin yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması niteliğine bir etkisinin bulunmadığı, zira aksi bir durumun kabulünün silme işleminin tespit edilemediği bir durumda teşebbüsler bakımından bir ödüllendirme anlamına gelebileceği,
- Nitekim Kurulun 20.05.2021 tarihli ve 21-26/327-152 sayılı, 12.08.2021 tarihli ve 21-38/544-265 sayılı ve 02.03.2023 tarihli ve 23-12/180-56 sayılı

² Kurulun 20.05.2021 tarihli ve 21-26/327-152 sayılı kararı

Kurulun 08.07.2021 tarihli ve 21-34/451-226 sayılı kararı

Kurulun 12.08.2021 tarihli ve 21-38/544-265 sayılı kararı

Kurulun 08.09.2022 tarihli ve 22-41/599-250 sayılı kararı

Kurulun 02.03.2023 tarihli ve 23-12/180-56 sayılı kararı

Kurulun 11.05.2023 tarihli ve 23-21/407-138 sayılı kararı

Danıştay 13. Dairesinin 2008/5890 E., 2013/847 K. sayılı kararı

Ankara 13. İdare Mahkemesinin 2013/1598 E., 2014/1495 K. sayılı kararı

³ Söz konusu kişiler UNMAŞ Ulusal Zincir Kanalı Satış Müdürü (.....), UNMAŞ İç Anadolu Bölge

Müdürü (.....), UNMAŞ Güney Marmara Bölge Satış Müdürü (.....), UNMAŞ

Türkiye Vadeli Satış Direktörü (.....) ve UNMAŞ İstanbul Avrupa Bölge Plasiyeri (.....)

.....'dır.

- kararlarında da aynı yaklaşımın benimsendiği ve silinen e-postaların geri getirilmesinin ceza tayini noktasında göz önünde bulundurulmadığı,
- Microsoft Outlook programı incelendiğinde, arşivlenen e-postaların bir kopyasının "Silinmiş Öğeleri Kurtar" dizinine taşındığı ve dolayısıyla teşebbüs tarafından gönderilen cevabi yazıda yer alan arşivlenen e-postaların bir kopyasının "Silinmiş Öğeler" klasöründe otomatik yer aldığına yönelik ifadenin doğru olmadığı,
 - Bununla birlikte, teşebbüs tarafından gönderilen yazıda ve yazının ekinde yer verilen "Uzman Görüşü İnceleme Raporu"nda; arşivleme işleminin SoftDelete olarak loglara yansıdığına ilişkin yapılan test sonuçlarına yer verilmekle birlikte yerinde incelemede silme eylemlerine yönelik alınan e-postaların "arşivleme" yöntemiyle mi yoksa "kalıcı olarak sil" yöntemiyle mi silindiklerini destekleyen kayıtların bulunmadığı,
 - Teşebbüs tarafından söz konusu e-postaların "Gelen Kutusu"nda da bulunması sayesinde incelenebildiğinin ifade edildiği, ancak ilgili e-postaların "Gelen Kutusu"nda olmasından ziyade Microsoft Outlook'taki "Silinmiş Öğeleri Kurtar" seçeneği kullanılarak geri getirilmesinden dolayı incelenebildiği,

düşüncesindeyim.

Buna göre, UNMAŞ Ulusal Zincir Kanalı Satış Müdürü (.....), UNMAŞ İç Anadolu Bölge Müdürü (.....), UNMAŞ Güney Marmara Bölge Satış Müdürü (.....), UNMAŞ Türkiye Vadeli Satış Direktörü (.....) tarafından gerçekleştirilen e-postaları silme davranışları ile UNMAŞ İstanbul Avrupa Bölge Plasiyeri (.....) tarafından gerçekleştirilen WhatsApp iletisini silme davranışının yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması olarak nitelendirilmesi gerektiği kanaatiyle, Kurul'un yerinde incelemenin UNMAŞ tarafından engellenmediğine ya da zorlaştırılmadığına yönündeki çoğunluk görüşüne katılmam mümkün olmamıştır.

Hasan Hüseyin ÜNLÜ

Kurul Üyesi